

τασε νὰ ἐξέλθῃ εὐθὺς τῆς Φλωρεντίας, ὑποσχόμενος ὅτι οὐδέποτε θέλει ἐπανέλθει ἐν αὐτῇ.

— Ἀλλὰ στήθι ἐτι, λέγει τότε ὁ μέγας δούξ ἀποτενόμενος πρὸς τὸν πατέρα μου· ἡ θυγάτηρ σου ζῇ ἀκόμη... Ἡ μήτηρ μου ἀφῆκε φωνὴν, διακόψασαν αὐτόν. Θέλεις δὲ ἐπανιδῆ αὐτήν. Ἀλλ' ἡ θυγάτηρ δὲν θέλει κπταστῇ εὐδαίμων εἰμὴ γενομένη σύζυγος τοῦ νέου Ὀρσίνη· διότι οὗτος ἀπέσυρε τοῦ τάφου καὶ ἐκατοίκησεν αὐτήν ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Ἡ εὐγνωμοσύνη, ἡ φιλοστοργία, ἡ ὑπόληψις τῆς Οὐαλερίας τὸ πᾶν σοὶ ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συγκατανεύσῃς εἰς τὸν ὑμέναιον τοῦτον. Ἐὰν δὲ δεχθῇς σοὶ ὑπόσχομαι ταγματარχείαν διὰ τὸν γαμβρόν σου, καὶ διὰ σὲ τὴν ταῖνιαν τῆς Μαρίας Θερεσίας.

Ὁ πατὴρ μου ἀπεκρίθη κλίνων τὴν κεφαλὴν ὡς συγκατανεύων· ἡ δὲ μήτηρ μου εἴηται κλαίοντα νὰ ἐπανιδῇ τὴν φιλιότην αὐτῆς θυγατέρα. Τότε μὴ δυνηθεῖσα νὰ περιμείνω περισσότερον, ἠνέωξα μετὰ πατάγου τὴν θύραν, καὶ ἐρρίφθην εἰς τοὺς τῆς μητρὸς μου βραχίονας, κινδυνεύσασθαι ἐκ τῆς ὑπερμέτρου χαρᾶς.

Ἀπαντες ἐρρίψαμεν ἑαυτοὺς γονυκλινεῖς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ μεγάλου δουκὸς, ἀμοιροῦντες λόγων πρὸς τὴν τῆς εὐγνωμοσύνης μας ἔκφρασιν. Ὁ γάμος μου μετ' ὀλίγον ἐτελέσθη ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ πρίγκιπος. Ἐκτοτε δὲ, ἀκαταπαύστως καταγινομένη πρὸς τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ λατρουμένου μοι συζύγου, τοῦ σεβασμίου Ὀρσίνη φιλοῦντος με ὡς θυγατέρα του, τοῦ ἀγαπώντός με ἥδη πατὴρ, διάγω βίον πλήρη γαλήνης, ὑπὸ τῆς φιλίας, τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τοῦ ἔρωτος καθωραϊζόμενον· διὸ καὶ εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὸν Ὑψιστον ἀποστείλαντά μοι τὸν θάνατον ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἵνα μὲ καταστήσῃ διὰ παντός εὐδαίμονα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Εὐγενία Μωϋσέως.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ ΑΛΛΕΡ.

Ἀλβέρτος Ἄλλερ, ἑνδοξος φιλόσοφος καὶ ποιητὴς, ἐγεννήθη τὴν 16 Οκτωβρίου κατὰ τὸ ἔτος 1708, εἰς τὴν πόλιν Βέρνην, ὅπου ὁ πατὴρ του ἦτο δικηγόρος εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Διακοσίων. Ἐκ νεαρᾶς τοῦ ἡλικίας ἔδωκε δείγματα ἀξιοσημείωτα τῆς περὶ τὴν σπουδὴν ἀγάπης. Ἐνεατῆς ὢν ἐξῆγει ἐλευθέρως τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τῆς νέας διαθήκης, καὶ συγχρόνως, ἐπεχείρησε τὴν σύνταξιν λεξικοῦ Ἑβραϊκο-Ἑλληνικοῦ, μικρᾶς τινὸς γραμματικῆς Χαλδαϊκῆς, καὶ πολλῶν ἀπανθισμάτων βιογραφικῶν, ἐκ τῶν μᾶλλον σπουδαίων. Παρευθὺς ἡ πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας δεινότης του τσαυτὴν ἔλαβεν ἀνάπτυξιν, ὥστε οἱ γονεῖς του, ἔχοντες κατὰ νοῦν νὰ τὸν προσδιορίσωσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν στάδιον, τὸν ἄφησαν ὅλως διόλου ἐλεύθερον ν' ἀκολουθήσῃ τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς. Ὑπῆγεν εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γοττίνης κατὰ τὸ 1723, καὶ ἐκεῖ ἔκαμε ταχεῖας προόδους εἰς τὴν βοτανικὴν καὶ ἀνατομίαν· ἀλλ' ἀηδίασε τὴν ζωὴν τῶν σπουδαστῶν, ἐπειδὴ εἷς ἐκ τῶν συμμαθητῶν του παραφερθεὶς ὑπὸ τῆς μέθης, ἐφθόνησεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του μίαν ὑπὲρ τῆς τοῦ ξενοδοχείου, Ἄλλοι ἐπότισαν ἓνα νυκτοφύλακα τσαυτὴν ποσότητα οἶνου πνεύματος, ὥστε ὁ δυστυχὴς ἀ-

(10Μ. Δ. Φυλλάδ. 76).

πέθανεν ἐκ τούτου. Αὐταὶ αἱ φρικώδεις σκηναὶ κατέστησαν εἰς αὐτὸν ἀνυπόφορον τὴν συναναστροφὴν τῶν συμμαθητῶν του, ὥστε ἀνεχώρησε, κατὰ τὸ 1725, διὰ τὴν Λεῦδην, ὅπου ὁ περίφημος Βυεράβιος κατεῖχε τὴν ἑδρὰν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀκαδημίαν τὰ ἤθη τῶν σπουδαστῶν διέφερον πολὺ· εὗρε δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὅ,τι ἐπεθύμει, δηλαδὴ ἔξεις σπουδαστικὰς καὶ εἰρηνικὰς.

Κατὰ τὸ 1727 ἔγεινε προλύτης, καὶ τότε ἐπεχείρησε περὶ ἡγήσιν τινα ἐπιστημονικὴν εἰς τὴν Εὐρώπην. Μετὰ ἐπίμοχθον διαμονὴν εἰς τὸ Λονδίνον, ἐπέστρεψεν εἰς Παρίσιους, ὅπου ἔκαμε νέας σπουδὰς, ὑπὸ τὸν Δράν, ἄξιον ἀνατόμον. Εἰσῆλθον εἰς τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Ἑλέους διὰ νὰ σπουδάσῃ τὴν κλινικὴν. Καὶ τὴν μὲν ἡμέραν κατεγίνετο περὶ τὴν θεωρίαν, τὴν δὲ νύκτα περὶ τὴν πρακτικὴν, δηλαδὴ τὴν ἀνατομὴν τῶν σωματῶν. Αἱ νυκτεριναὶ ἐργασίαι του ἠνοχλήσαν ἓνα ἐκ τῶν γειτόνων του, ὅστις τὸν κατεμύνησεν εἰς τὴν ἀτυνομίαν. Αὕτη ἡ περίστασις ἐπετάχυνε τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλλέρου. Εἰς τὴν Βασιλείαν ἐσπούδασε τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀστρονομίαν ὑπὸ τὸν Βερνούλιν. Ἀκολουθῶς ἐπεχείρησε πεζῶς ἐπιστημονικὴν περιοδεῖαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλβετίας. Συλλέξας δὲ πλῆθος φυτῶν καὶ ὀρυκτῶν, ἔκαμεν ἀκριβεῖς καὶ σοφὰς σκέψεις περὶ τῆς ὑφώσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, τῆς διευσθύνσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἀνέμων, περὶ τῆς θερμότητος τῶν κοιλάδων, τῆς μεγάλῃτερας ἢ μικροτέρας ἀφθονίας τῶν πηγῶν, τῶν θερμῶν ὑδάτων κτλ.

Ἡ γοητευτικὴ θεὰ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως ἐξέπληξεν αὐτὸν τοσοῦτον, ὥστε συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συγγράψῃ Γερμανιστὶ ποίημα, ἐπιγραφόμενον αἱ Ἀλπεῖς, τὸ ὅποιον ἐδημοσίευσεν πολλὰ ἔτη ὕστερον. Ἡ Ἑλβετία ἦτο τότε σχεδὸν ἀγνώριστος εἰς τὴν ἐπίλοιπον Εὐρώπην, καὶ ὡς ἐκ τούτου, τὸ ποιητικὸν σύγγραμμα τοῦ νέου φιλοσόφου ἔλαβε ταχεῖαν καὶ μεγάλην ὑπεροχὴν. Αἱ Ἀλπεῖς του μετεφράσθησαν Γαλλιστὶ, Ἀγγλιστὶ, Ἰταλιστὶ καὶ Λατινιστὶ, καὶ ἔγειναν εἰκοσι δύο ἐκδόσεις αὐτῶν Γερμανικαί. Ἦτον εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ἤλθε καὶ ἐγκατεστάθῃ εἰς τὴν Βέρνην. Μετερχόμενος δὲ ἐκεῖ τὴν ἱατρικὴν ἔδιδε μαθήματα ἀνατομίας, καὶ ἀνέπτυξε δημοσίως διάφορα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ζητήματα. Τοῦ ἠρνήθησαν ὁμῶς τὴν θέσιν τοῦ ἱατροῦ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἰσλῆς καὶ τὸν διώρισαν βιβλιοφύλακα τῆς πόλεως. Εἰς τὰ 1736, Γεώργιος ὁ δεύτερος, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἰδρύσει τὴν ἀκαδημίαν τῆς Γοττίνης, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Ἄλλερ τὴν δευτέραν θέσιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἱατρικῆς, ἥτις περιελάμβανε τὴν ἀνατομίαν, χειρουργίαν, καὶ βοτανικὴν. Μετὰ τινὰς δισταγμούς ὁ Ἄλλερ τὸ ἐδέχθη, καὶ κατὰ τὸ 1731, ἐνυμφεύθη ἐκ τῆς Βέρνης νέαν τινα ὀνομαζομένην Μαρϊάνναν

Βύς, ἤρχισε τὴν ὁδοπορίαν μετ' αὐτῆς καὶ τῶν τριῶν τοῦ τέκνων. Ἡ εἰσοδὸς τῶν εἰς τὴν Γοτίγγην ἔγεινεν ἀξιοσημείωτος διὰ λυπηροῦ συμβεβηκότος, ἐπειδὴ εἰς ὁδὸν τινα ἀνώμαλον συντριφθεῖσης τῆς ἀμαξίας αὐτῶν, ἡ Μαριάννα πληγωθεῖσα θανασίμως ἀπέθανε μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Ἡ ἀθεράπευτος αὕτη δυστυχία τὸν ἔφερεν εἰς ἀπελπισίαν, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ αἰσθανθῇ ἐνδομύχως τὴν ἀθλιότητα καὶ τὸ ἄττατον τῆς ζωῆς. Ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἐντυπώσεις ὀρμώμενος, ἤρχιτεν ἡμερολόγιον ἐπιγραφόμενον « τῶν ἐνδομύχων σκέψεων, » τὸ ὁποῖον ὁ θάνατός του μόνον διέκοψε. Ὅταν ἤρχιτε νὰ γράφῃ εἰς αὐτὸ τοὺς πρώτους στίχους, ἦτον εἰκοσιεπταετής.

Ὁ σκοπὸς τῆς συλλογῆς ταύτης δεικνύει τὴν ιδεάν τῆς αὐστηρᾶς ἠθικῆς, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐνεπνεύσθη· εἶθε ὁ θεὸς τοῦ ἐλέους, εἶπε, νὰ εὐλογῇσθαι ὅλας μου τὰς ἐπιχειρήσεις! ἐδοκίμασα μεγίστην λύπην εἰς τὸν θάνατον τῆς πολυαγαπητῆς συζύγου μου Μαριάννας.

« Αὕτη ἡ λύπη ἐξύπνησε τὴν συνειδήσίν μου. Φρύντω διὰ τὰς τρομερὰς συνεπείας ζωῆς στερημένης ἀγιότητος, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γίνω καλῆτερος. Μέχρι τοῦδε ἡσθάνθην πρᾶγμα τι, τὸ ὁποῖον ἐπεθύμει τὴν τελειοποιῆσιν τῆς ψυχῆς μου, ἀλλ' αὐτὸ ἦτο χωρὶς ἀληθοῦς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, χωρὶς συγκινήσεως, χωρὶς μίσους τῆς ἀμαρτίας, χωρὶς λύπης » Δέκα ὀκτὼ μῆνας ὁ Ἄλλερ μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του, ἔχασε τὸ πρωτότοκόν του υἱόν, αὕτη δὲ ἡ νέα δοκιμασία τὸν ἔκαμε ν' ἀφήσῃ τὴν Γοτίγγην, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἄλλ' ἡ κυβερνήσις τοῦ Ἀννόβερ, μετεχειρίσθη διὰ νὰ τὸν κρατήσῃ μέσον εὐφυές. Ἐμαθεν, ὅτι ἀνὴρ τις Οὐβερ λεγόμενος, μετὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἄλλερ εἶχε στενὴν φιλίαν, εὐρίσκετο εἰς τὴν Βασιλείαν. Προτάσεις ἐπωφελεῖς ἐγένοντο πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν Γοτίγγην. Ἐφθασεν ἐκεῖ, διετήρησε τὴν θέσιν, ἥτις τοῦ ἐνεπιστεύθη δέκα ἐπτὰ ἔτη. Τὰ ἐπιστημονικὰ του συγγράμματα τὸν κατέτεξαν εἰς τὴν Γοτίγγην, τρόπον τινα, μεταξὺ τῶν πρώτων σοφῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐσώτησεν εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν θέατρον ἀνατομίας, κήπον βοτανικόν, σχολεῖον ἱστογραφίας, καὶ ἐκκλησίαν ἀναμορφωτῶν. Εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις, λέγει ὁ Κουδιέρος, τὴν ταχύτητα μετὰ τὴν ὁποίαν ἐδυνήθη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐργασιῶν του καὶ τῆς τριπλῆς διδασκαλίας του νὰ δημοσιεύσῃ τὸς αὐτὰ συγγράμματα, σχόλια, ἐκδόσεις συγγραφέων μὲ προλεγόμενα, νὰ καταγίνεται εἰς τὸς αὐτὰς σπουδαίας συζητήσεις, καὶ συγχρόνως νὰ συλλέγῃ ὕλην συγγραμμάτων σημαντικῶν καὶ σπουδαίων, τὰ ὁποῖα συνέταξε καὶ ἐδημοσίευσεν ὅτε ἰδιώτευεν. Εἰς τὴν Γοτίγγην ὁ Ἄλλερ ἐτύπωσε τὰ σχόλιά του ἐπὶ τῶν μαθημάτων τοῦ Βερραβίου, τὴν ἀπαρίθμησην τῶν φυτῶν τῆς Ἑλβετίας, τοῦ πίνακος τῆς ἀνατομίας, τὰ πειράματα ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς, τὰ πρῶτά του στοιχεῖα τῆς φυσιολογίας, τὰ πειράματα περὶ τῆς αἰσθητικότητος, περὶ τῆς εὐρεσθητικότητος καὶ κινήσεως τοῦ αἵματος, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ πλῆθος ἀπομνημονευμάτων, ἐπὶ ἀντικειμένων μερικωτέρων. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν σύστα-

σιν τῆς βασιλικῆς εταιρείας τῆς Γοτίγγης, τῆς ὁποίας διωρίσθη πρόεδρος ἰσόβιος, καὶ εἰς τὴν σύνταξιν φιλολογικῆς ἐφημερίδος, τὴν ὁποίαν αὕτη ἡ εταιρεία ἐδημοσίευσεν, καὶ ἥτις ἐκδίδεται μέχρι τοῦδε μετ' ἐπιτυχίας. Βεβαιοῦσιν ὅτι ὁ Ἄλλερ κατεχώρισεν εἰς αὐ-

τὴν ἐπέκεινα τῶν χιλίων πεντακοσίων ἄρθρων ἐπὶ ἀντικειμένων πραγμάτευομένων διάφορα εἶδη.

Φρεδερίκος ὁ Μέγας ἠθέλησε νὰ φέρῃ τὸν Ἄλλερ εἰς τὸ Βερολίον, ἀλλ' ὁ σοφὸς οὗτος καθηγητὴς εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅθεν ἄρρησε τὴν Γοτίγγην, ἀφοῦ ἐδίδασκεν ἐκεῖ δεκαεπτὰ ἔτη, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Βέρνην κατὰ τὸ 1745, ὅπου εἶχε διορισθῇ, καὶ τοι ἀπὼν, μέλος τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου. Οἱ συμπολιταὶ τοῦ τὸν ἐνεπιστεύθησαν ἀκολούθως τὴν διεύθυνσιν τῶν ἁλμάτων τῆς Βιξῆς. Διαρκούσης αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας, ἐκατοίκησε τὸν πύργον τοῦ Ῥὸς, καὶ ἐπανελάβε τὰς βοτανικὰς ἐκδρομὰς εἰς τὰ ὄρη τῆς ἐπαρχίας τοῦ Βόλδ. Ἀπλοποίησε τὴν ἐξώρυξιν τοῦ ἁλατος καὶ ἡλάττωσε τὰς ἀπαιτούμενας εἰς αὐτὴν δαπάνας καὶ ἀπέξηρανε τὰ ἔλη, ἔδρυσεν ἐκεῖ φυτείας σημαντικὰς καὶ ἐν ἐλὶ λόγῳ ἔκαμε διαφόρους ἐπαίτητάς βελτιώσεις.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ βίου του κατεῖχε δια-

φόρους σημαντικὰς δημοσίας θέσεις. Νέος τις ἐλθὼν μίαν τῶν ἡμερῶν παρ' αὐτῷ διὰ τὸ τοῦ ἐξαίτησιν θέναι τινὰ δημοσίαν, ἀπήντησεν εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ "Ἄλλερ, ὅτι εἶχεν ὀλίγας μὲν ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀλλ' ἤλπιζε νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτὰς διὰ τῆς εὐφυΐας του. Πρότεγε νέε εἰς ὅ, τι λέγεις τοῦ εἶπεν ὁ "Ἄλλερ, διότι μεταξύ ἑκατὸν πεπαιδευμένων, εὐρίσκεις ἕνα ἔχοντα εὐφυΐαν. Αὐτὴ εἶναι σπανιωτέρα καὶ πολυτιμωτέρα παντὸς ἄλλου πλεονεκτηματος. Ἡ ἀγαθοεργία του ἐξισοῦτο μὲ τὴν ἀριλοκέρδειάν του. Γράφων ποτὲ πρὸς κόμητάν τινα Ἰταλὸν, καὶ ἐπικαλούμενος τὴν συνδρομὴν του ὑπὲρ ἐνὸς ξένου· σὺ ἔχεις τὸν τίτλον τοῦ κόμητος, τοῦ ἔγραφεν, ἰσοδυναμοῦντα μὲ τὸν τοῦ λόρδου, καὶ ἐκπλήττεσαι, ἐὰν φίλος τις πτωχὸς, κατέφυγεν εἰς τὴν μεγαλοδορίαν σου ; Ἐνθυμοῦ, ὅτι ἡ πρώτη σημασία αὐτῆς τῆς λέξεως εἶναι ἐνδοξος, καὶ ἐσήμαινεν εἰς τὴν Ἀγγλοσαξωνικὴν διάλεκτον ἄνδρα διδόντα ἄρτον εἰς ἄλλους, ὑπαινίττεται ἐκ τούτου τὸ φιλόξενον καὶ φιλόπτωχον τῶν ἀρχαίων εὐγενῶν. »

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν Βέρνην, ὁ "Ἄλλερ, ἐδημοσίευσεν τὴν μεγάλην ἱστορίαν τῶν φυτῶν τῆς Ἑλβετίας, περιέχουσαν 2486 φυτὰ γεγραμμένα μὲ ἀκρίβειαν καὶ σαφήνειαν, συμβοητοὺς δὲ ταύτης τῆς ἐργασίας συμπεριέλαβε τοὺς δασονόμους καὶ τοὺς κυνηγούς τῶν αἰγῶν, τοὺς ὁποίους ἐπεφόρτιζε νὰ τοῦ συλλέγῃσι τὰ φυτὰ κατὰ τὰς ἐκδρομάς των εἰς τὰ ὄρη. Εἰς τὴν Βέρνην πρὸς τοὺτοις ὁ "Ἄλλερ εἰτύπωσε τὴν μεγάλην φυσιολογίαν, τὸ περιφημότερον ἐκ τῶν συγγραμμάτων του, καὶ τὰς βιβλιοθήκας τῆς ἀνατομίας καὶ χειρουργικῆς. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ Βασιλεὺς τῆς Πρωσίας ἐπρότεινεν εἰς τὸν "Ἄλλερ τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἀλλης, θέσιν χηρεύουσαν ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ περιφήμου Οὐολφίου. Ὁ κόμης Ὁρλόφ τῷ ἐπρόσφερεν, ἐκ μέρους τῆς αὐτοκρατορίσσης Αἰκατερίνης, τὴν πρυτανείαν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πειρουπόλεως. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γεώργιος ὁ τρίτος τοῦ ἔγραψε κατὰ τὸ 1764, προσκαλὼν αὐτὸν ἐπιμόνως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Γοττίνγκην. Τότε ἡ γερουστία τῆς Βέρνης ἐξέδωκε ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ "Ἄλλερ ἐδιορίζετο εἰς ἰσόβιον ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος του. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὁ "Ἄλλερ ἐδιορίζετο εἰς ἰσόβιον ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος του. Εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὁ "Ἄλλερ, ἔγραφεν πρὸς τὸν φίλον του Τιςτότον. » Αἱ ἐξοχότητές των, τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν πενήντα ἑπτὰ, ὁμοφώνως ἀπεφάσισαν νὰ μὲ διατηρήσουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, ἐπὶ τῇ αἰτήσει, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς αὐτοὺς τὸ μυστικὸν συμβούλιον· μὲ ἔστειλαν ἐπίσης χιλίας λίτρας σὺνταξιν, δὲν ἀπέβλεψα ὁμως εἰς τὴν ποσότητα, ἥτις εἶναι ὀλίγη, ἀλλ' εἰς τὸ καινοφανὲς τῆς πράξεως. Ἰδοὺ λοιπὸν ἐγὼ ἐγκατεστημένος εἰς τὴν πατρίδα μου, αὕτη δὲ ἡ μικρὰ ποσότης θέλει μὲ βοηθῆσαι νὰ διέλθω τὸ ἐπίλοιπον τῶν ἡμερῶν μου ἀνέτως· θέλω εἶσθαι εὐτυχέστερος ἀκόμη, ἐὰν αἱ περὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἀσχολαί μου δὲν μοῦ ἀφαιρέσουν πολλὰς ὥρας. » Ἡ δραστηριότης τοῦ "Ἄλλερ

ἦτο τοιαύτη, ὥστε συντρίψας ποτὲ τὴν δεξιάν του χεῖρα, ἔγραφε μὲ τὴν ἀριστεράν πρὶν ἢ ὁ χειροῦργος ἐπισκεφθῇ αὐτόν. Ὡς ἤδη προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν, ὀλισθήσας ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ ἐφοβήθη μήπως ἀδυνατίσῃ ἡ μνήμη του ἐξ αὐτῆς τῆς πτώσεως· ἐπὶ τέλους δὲ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἔγραψε πάραυτα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν, οἵτινες χύνονται εἰς τὸν ὠκεανόν, καὶ δὲ, εὐχαριστήθη ἕως οὗ ἐβεβηκίωθ, ὅτι δὲν ἐλησμόνησε κανένα.

Ἄς ὑπενθυμίσωμεν ὅτι ὁ "Ἄλλερ πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶναι συγγράφει· πολλῶν σπουδαίων ἄρθρων εἰς τὸ περὶ τὴν τῆς ἐγκυκλοπαδείας, καὶ ὅτι ἔγραψε πολλὰ συγγράμματα τῆς φαντασίας, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ δύο μυθιστορίας. Ὁ Βονστεινός (Bonsteten) ἔγραψε περὶ αὐτοῦ τοῦ περιφήμου ἀνδρὸς σελίδας τινὰς πολὺ σπουδαίας· « τίποτε πλέον ὠραίων λέγει παρὰ τὸ βλέμμα του τὸ συνάμα διαπεραστικόν καὶ εὐαίσθητον, ἡ εὐφυΐα ἔλαμπεν εἰς τοὺς ὠραίους τοῦ ὀφθαλμοῦ. Μεταξὺ τῶν ὅσους ἐγνώρισα αὐτὸς ἦτον ὁ πλέον πνευματώδης καὶ ἀξιογάπητος. Ἐξῆς συνήθως εἰς τὴν πολύτομον βιβλιοθήκην του, ὅπου τὸν εὕρισκον πάντοτε μόνον καὶ γράφοντα. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν τὸν ἐπεσκέφθην, συνδιελέχθην μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἰδιότητος τῆς εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐμφύτου δυνάμεως τῆς θελήσεως. Καίτοι συνδιαλεγόμενος μετ' ἐμοῦ ἐξηκολούθει νὰ γράφῃ. Τοῦ ἔφεραν ἐνταυτῷ ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, ἤρχιστε δὲ νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὸν καλαμὸν καὶ τὴν συνομιλίαν. Τοσοῦτον κατεπλάγχην ὥστε ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν ἐφημερίδα, τὴν ἔλαβεν καὶ τοῦ ἐζήτησα τὴν ἄδειαν νὰ τὸν ἐρωτήσω περὶ τινῶν ἄρθρων ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων. Ἐν ἀκარεῖ μοὶ ἀπήγγειλε πᾶν ὅτι σπουδαῖον ἐμπεριείχετο εἰς αὐτήν. Ἡ τελευταία σύζυγος τοῦ "Ἄλλερ ἦτο Γερμανίς τις πεπαιδευμένη. Τὸ πολυχρήσιμον τῆς οἰκογενείας των δὲν ἐπέτρεπεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπιστατῶσιν διηνεκῶς εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων των, διότι ὁ "Ἄλλερ ἦτο πατὴρ ὀκτὼ τέκνων, δύο ἐκ τοῦ πρώτου γόμου καὶ ἕξ ἐκ τοῦ δευτέρου, μὲν ὅλα ταῦτα ὅλα τὰ τέκνα των, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥτιον, ἔλαβον καλὴν καὶ ἐλευθερὰν ἀνατροφὴν, μετασχόντα ὅλα τῶν πατρικῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων. Ἐπανερχόμενος ἀπὸ τὰς περιηγήσεις μου ὑπῆγον νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ περὶ λύχνων ἀράς καὶ ἐν ὥρᾳ φθινοπώρου. Τὸν εὗρον δὲ καθὼς πάντοτε μόνον καὶ γράφοντα. Μὲ ἠρώτησε τί βιβλία ἔφερα ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, τοῦ τὰ εἶπα. "Οἶαν τὸν ἀπεχαιρέτησα, μὲ παρεκάλεσε νὰ τοῦ τὰ στείλω, ὅθεν τοῦ ἔστειλα δύο τόμους, ἁλλὰ παρὲνός μου τὰ ἐπέτρεψε παρακαλῶν με νὰ τοῦ πέμψω καὶ ἄλλα. Εἶδα τὸν "Ἄλλερ τελευταίαν φορὰν, κατὰ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1777, τὸ ἔτος τοῦ θανάτου του. Τὸ αἶσθημα τῆς προσεγγιζούσης τελευτῆς αὐτοῦ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ ἡ λύπη τοῦ νὰ τὸν ἰδῶ ἀποθνήσκοντα ἔδωκαν εἰς τὴν ἐσπέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπέρασα πλησίον του, χαρακτηριστὰ μεγαλοπρεποῦς τινος δύσεως τοῦ ἡλίου εἰς ἔρημον.

Τὸ ἐπόμενον χωρίον ἐρανισθὲν ἀπὸ τὸν Vicq-d'Azyr, ἀπαρτίζει τὴν εἰκόνα τῆς παρούσης βιογραφίας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ.

φίας α ὁ Ἄλλερ ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, καὶ ἐνίοτε διέτριβεν ἐκεῖ πολλοὺς μῆνας χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ διόλου· ἐκεῖ ἔτρωγε, καὶ ὅταν ἡ οἰκογένειά του συνέτρωγε μὲ αὐτὸν, τοσοῦτον εὐχαριστεῖτο, ὥστε ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατον. Ἡ πρὸς τὴν σπουδὴν ὑπερβολικὴ του κλίσις ἐπενήργησεν ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος του, ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅλων τῶν περὶ αὐτόν· ἡ οἰκία του ἦτον τὸ καταγῶγιον τῶν ἐπιστημῶν. Ἐκεῖ σπουδασταὶ ἐργαζόμενοι ὑπ' ὄψιν του εἰς τὴν βιβλιοθήκην, καὶ εἰς τὸ ἀμφιθέατρον τῆς ἀνατομίας, τὰ τέχνα του, ἡ κυρία Ἄλλερ, ἥτις ἔμαθε νὰ σχεδιάζῃ καὶ νὰ ζωγραφίζῃ διὰ νὰ τοῦ γίνεταί ἐπωφελὴς, ἐκεῖ οἱ φίλοι του καὶ οἱ συγγενεῖς του, ἐνόμιζον καθήκον αὐτῶν νὰ συνεσπέρωσιν εἰς τὰς ἐργασίας του. Ἡ ὥθησις αὕτη διεδόθη ἀπὸ τὸν μὲν εἰς τὸν δέ· αὐτὸς μόνος συνέλλεγε τὸ πᾶν, ἐπήρκει εἰς ὅλα καὶ ἐμφύχωνεν ὅλους.»

Περιηγητὴς τις Σουηδὸς «Bjornstoehts» μαρτυρεῖ οὕτω περὶ τοῦ Ἄλλερ.

• Ἦτον ἐπίσης ἐγκρατὴς πολλῶν καὶ ποικίλων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, εἰς τὰς ὁποίας κατέτριψεν ὅλον του τὸν βίον. Ἐγνώριζε τόσον καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Περσίας καὶ τῆς Κίνας, ὅπως καὶ τῶν ἀρκτώων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν. Τοῦ ἔκαμα διαφόρους ἐρωτήσεις, περὶ τῶν ὁποίων ἐνόμιζον, ὅτι δυσκόλως θέλει μὲ ἀπαντήσει, ἀπεκρίνετο μὲ τοσαύτην ταχύτητα, ὥστε παρήτησα νὰ ζητήσω τὸ βάθος τῆς ἐπιστήμης του. Ἐγνώριζεν ὅλους τοὺς συγγραφεῖς καὶ ῥήτορας Σουηδούς, καὶ ἦτον ἐγκρατὴς τοῦ ἡμετέρου πολιτικοῦ συστήματος. Ἡ βιβλιοθήκη του δὲν περιεῖχε κανέν λεξικὸν τοιούτων γλωσσῶν, τὰς ὁποίας ἐγνώριζε θαυμάσια. Ἀλλ' αὐτὸς μόνος ἦτον λεξικὸν ζῶν. Τὸ μνημονικόν του εἶναι ἀνήκουστον, τὸ λογικόν του καὶ ἡ δξύτης τοῦ νοός του ἀπίστευτα, καὶ ἡ καρδιά του νοός του ἐνάρετος.

Ὁ Ἄλλερ ἦτο μετρίας τύχης, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ θάνατον δὲν ἄφηνεν εἰς τὰ τέχνα του, παρὰ πολλὰ μικρὰν περιουσίαν. Ἡ βιβλιοθήκη του ἐτίματο πολλοῦ, περιεῖχε δὲ μετὰ τὸν θάνατόν του 25 χιλιάδας τόμους, οἵτινες ἀφοῦ μετέβησαν εἰς τὰς Ἀκαδημίας τῆς Λομβαρδίας, ἤλθαν νὰ πλουτίσωσιν τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων.

Τινὰς μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ Ἄλλερ, ἐπρότεινεν εἰς τινὰ νέον ἱερέα Καλθίνον M. Willenbach, νὰ ἔλθῃ παρ' αὐτῷ διὰ νὰ τοῦ διηγήσῃ περὶ θρησκείας. Ὁ Willenbach ἐξεπλάγῃ εἰς ταύτην τὴν αἴτησιν, εἰπὼν, ἐγὼ νέος ὢν πῶς θέλω τολμήσῃ ἐνώπιον τοῦ γέροντος Ἄλλερ... Ὑπόθεσε, εἶπεν ὁ Ἄλλερ, ὅτι ἔχεις ἐνώπιόν σου γρατῖν τινὰ γυναῖκα, καὶ ἐπικαλέσθητι τὸν Ὑψιστον, ὅπως ἤθελες πράξῃ μὲ ἐκείνην. Ἀπλῶν καὶ ἀφελῶν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐμοῦ δεήσεων ἔχω ἀνάγκην. Ἀπέθανε δὲ ὁ Ἄλλερ εἰς ἡλικίαν ἐξήκοντα καὶ ἐννέα ἐτῶν τὴν 12 Δεκεμβρίου κατὰ τὸ 1777 εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας του.

T. Δ.

Πρῶται σφαῖραι (ballons) ἐν Γαλλίᾳ. — Οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι. — Κάρβουλος. — Λογοπαίγιον. — Pilâtre des Roziers. — Βλαγχάρδος. — Τὸ ἀλεξίπτωτον. — Γαρνέριος, Ἰουρδάν κλ. — Ἀρχαῖαι δοκιμαί. — Καβάλλος. — La Folie. — Ἰωσήφ Γαλνός. — Σκαλίγηρος. — Ἡ περιστέρα τοῦ Ἀρχίτα. — Ἀρχαῖαι σφαῖραι. — Συστήματα διευθύνσεως αὐτῶν.

Τὴν 5 Ἰουνίου τοῦ 1782, ἡ συνέλευσις τῶν Τάξεων τῆς Vivarais συνθηροίσθη, ἐπὶ τῇ προσκλήσει τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρων, χαρτοποιῶν ἐν Ἀννοῦ, περὶ μέγαν ἐξ ὑφάσματος σάκκον, κεκαλυμμένον ὑπὸ χάρτου καὶ ὑπὸ δίκτυον ἐκ σπάγγου περιβεβλημένον στηριζόμενον δὲ ἐπὶ ὑποβάτῃ 16 ποδῶν ἐπιφανείας, καὶ δεδεμένον εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας ὑπὸ σχοινίων εἰς τὸ δίκτυον τῆς σφαίρας ἀποληγόντων. Σάκκος δὲ, δίκτυον καὶ ὑποβάτης ἐζύγιζον περὶ τὰς 500 λίτρας. Ἡ μηχανὴ αὕτη κατὰ τοὺς λόγους τῶν δύο χαρτοποιῶν, προωρίσθη ἵνα αἰωρηθῇ, ἐν ὀνόματι τῆς φυσικῆς, πρὸς κατάκτησιν τῆς χώρας τῶν μεταίωρων. Ἰδοῦσα τὴν πένθιμον ταύτην προπαρασκευὴν ἡ ῥηθεῖσα συνέλευσις, ἐνόμισεν πρὸς σιγὴν ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι ἐμαίνοντο. Ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ τοῦ πυρὸς ἀχύρων ἐθρεγμένων ὑπὸ τὸν ὑποβάτην ἀναρθέντος, καὶ διὰ τινων ἄλλων ὑλῶν, βιβθιστῶν εἰς τὴν φλόγα, ὁ σάκκος, οἰζαινόμενος ἐγένετο κυκλοειδὴς, ὥστε ὁ σφαῖρα 110 ποδῶν περιφερείας. Τότε οἱ ἀδελφοὶ Μοντγολφιέροι, κόψαντες τὴν σφαῖραν ἀναχαιτίζον μέχρι τοῦδε σχοινίον, ἄρσαν αὐτὴν ν' ἀνέλθῃ μετὰ δέκα λεπτά, πλέον τῶν 1,000 ποδῶν, ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῶν ἐκπεπληγμένων θεατῶν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ἠκολούθησε τότε τὸν θαυμασμόν, καὶ μετ' ὀλίγον αἱ ἐφημερίδες, Gazettes, καὶ ὁ Ἑρμῆς τῆς Γαλλίας διεκήρυξαν εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦ Ἀρχίτα, τὸ ὑπὸ πάντων τῶν ἀκαδημιτῶν χιμαίρικόν ἀποκρηχθέν, ἐλύθη ἤδη ὑπὸ ἀσώμων βιομηχάνων. Οἱ δὲ κύριοι Στέφανος καὶ Ἰωσήφ Μοντγολφιέροι περιποίησαν ἑαυτοὺς δόξαν ἀνακαλύψεως ἀποθανατητάσης τὸ ὄνομα αὐτῶν.

Παραλείπω τὴν περιγραφὴν τῆς ἐντυπώσεως ἣν ἀφῆκεν εἰς Παρισίους ἡ τολμηρὰ αὕτη ἀπόπειρα. Αἱ περὶ τῶν πολέμων τῆς Ἀμερικῆς ὁμιλίαι δὲν ἀπησχόλουν πλέον τὰ πνεύματα, ὅσον αἱ περὶ τῆς ἀερεβατικῆς. Οἱ σοφοὶ ὑπέθετον μυρία ὅσα περὶ τῆς μυστηριώδους οὐσίας, τῆς ἀνυψούσης τὴν μηχανὴν, ὅτε φυσικὸς τις Κάρβουλος ὀνομαζόμενος, ἐξήγγισεν τὸν μηχανισμόν τῆς σφαίρας τῶν ἀδελφῶν Μοντγολφιέρων, καταδεικνύων ὅτι αἰτία τῆς ἀνυψώσεως αὐτῶν ἦν μόνον ἡ διὰ τοῦ θερμογόνου (calorique) ἀραιώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀέρος, τὸ ὁποῖον ἀφαιροῦν ἀπὸ τῆς σφαίρας ποσότητα ἀέρος βαρυτέρου τοῦ τε περιελημματος καὶ τοῦ ἐντὸς ἀραιωμένου ἀέρος καθίστα αὐτὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἀλλ' ὁ Κάρβουλος ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὸν δι' ἀναμένων ἀχύρων ἀραιούμενον ἀέρα, ἐπρότεινε